

Barn som pårørende

Hvem er barn som pårørende?

Barn mellom 0-18 år som har psykisk syke foreldre, foreldre som ruser seg, foreldre med en alvorlig somatisk sykdom eller skade, søsken som er somatisk eller psykisk syke og barn som er etterlatt - det vil si hvor den ene eller begge foreldrene er døde. Begrepet «barn som pårørende» kan også utvides til å gjelde barn i familier med belastninger som for eksempel skilsmisse, vold i nærrelasjoner og foreldre i fengsel.

Med foreldre menes alle som har omsorgsansvar for barnet (biologiske foreldre, fosterforeldre, steforeldre og andre foresatte med omsorgsansvar. Søsken omfatter både biologiske søsken og andre barn som lever med barnet som søsken i en familie.

Helsepersonells plikt til oppfølging.

Alle barn som pårørende har krav på informasjon. Helsepersonell har en plikt til å ivareta behovet for informasjon og nødvendig oppfølging av barn som pårørende, og denne plikten beskrives i helsepersonelloven:

§ 10 a. Helsepersonells plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som er pårørende til foreldre eller søsken.

Helsepersonell skal bidra til å ivareta det behovet for informasjon og nødvendig oppfølging som mindreårige barn kan ha som følge av at barnets forelder eller søsken er pasient med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade.

§ 10b. Helsepersonells plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som er etterlatte etter foreldre eller søsken

Helsepersonell skal bidra til å ivareta det behovet for informasjon og nødvendig oppfølging som mindreårige barn kan ha som følge av at en forelder eller et søsken dør.

Helsepersonell skal, så langt det er mulig i samråd med foreldre eller andre med omsorgen for barnet, søke å avklare barnets informasjons- eller oppfølgingsbehov og tilby informasjon og veiledning om aktuelle tiltak. Når det er nødvendig for å ivareta barnets behov, skal helsepersonell innhente samtykke til å foreta oppfølging som helsepersonellet anser som hensiktsmessig. Informasjonen skal gis i en form som er tilpasset mottakerens individuelle forutsetninger, og opplysninger om avdøde skal gis innenfor rammene som følger av § 24.

Barnas opplevelser

Sykdom og belastninger påvirker hele familien. Hverdagen endrer seg, og livet er ikke slik det pleier å være. For barn og unge kan dette påvirke tryggheten deres og opplevelsen av å være beskyttet og passet på. Barn bekymrer seg og lurer på hva som skjer. Samtidig er barn opptatt av å ikke være til bry, og forsøker gjerne å hjelpe til så godt de kan. Mange barn føler seg redde og alene, og redselen kan ofte handle om mangel på informasjon. Når et barn ikke vet kan det være vanskelig å forstå hva som skjer, og da kan det ofte bli kaos i tankene. Noen barn kan bli triste og lei seg, mens andre blir sinte og irriterte. Mange

barn opplever også plager i kroppen som for eksempel hodepine og magesmerter. For barn som pårørende vil det være viktig å opprettholde rutine i hverdagen så godt det lar seg gjøre.

Hvem kan hjelpe?

Barn og unge i Lyngdal skal få tidlig hjelp og bli ivaretatt i tråd med lovbestemmelsene. Alle ansatte i Lyngdal kommune ønsker å bidra til at barn, unge og foreldre blir best mulig i stand til å mestre situasjonen. Helsepersonell har en plikt til å kartlegge om en pasient eller bruker har mindreårige barn eller søsken, og det skal være barneansvarlig i hver virksomhet. Hensikten er å tilby støtte og veiledning i foreldrerollen, samt samtale rundt barn og unges behov for informasjon og oppfølging.

Kontaktinformasjon til barneansvarlige i Lyngdal kommune

Randi L Sævik, Servicesenter helse og velferd tlf. 95417171

Erik Bredo Larsen, Psykisk helse og rus/ Helsestasjonen, tlf. 47712309

May Lin Refvik Sæveland, Habiliteringstjenesten tlf. 90085337

Anne Sandal Øpstad, Institusjonstjenester tlf. 41868930

Elin Konsmo Hopland, hjemmetjenester tlf. 41868940. Spør etter Elin på *Avdeling 1*.

Bente Ingebretsen, Barnehagefaglig rådgiver tlf. 47642360

Ingrid Alden, Skole 1.-7.trinn, tlf. 91649477

Terje Litland, Skole 8.-10.trinn/ voksenopplæringen, tlf. 95706336

Aktuelle filmer:

Barn som pårørende: <https://www.youtube.com/watch?v=7nV31Gk4u6Q>

[Hvem kan hjelpe Jesper, Og hvem ser Johanne?, Det vi ikke snakker om](#)

Kurs:

<http://media.helsekompetanse.no/2018/barn/index.html#/>

Aktuelle nettressurser:

[Helsedirektoratet, barn som pårørende](#)

Barns beste – siden er under oppdatering

[Pårørendesenteret](#), [Unge pårørende](#), [Mor eller far er alvorlig syk](#), [Når barn er pårørende - barneperspektivet](#), [Voksne for barn](#), [Napha, snakketøyet](#), [Morild](#), [Ung.no](#), [Kors på halsen](#)

«Meg også» er en aktivitets- og loggbok for unge pårørende, utarbeidet av Oslo Universitetssykehus, den er nå digitalisert og kan lastes gratis ned.